
รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร

An Excellent Administration Model for the School Administrators under the Bangkok Metropolitan Administration

สมถวิล ฤกษ์งาม¹, สุวิทย์ ภาณุจารี²

Somtawin Roekngam¹, Suwit Panujaree²

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย¹⁻²

Program in Education Administration, Graduate School, Mahamakut Buddhist University¹⁻²

somtawin250745@hotmail.com¹

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาสภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร 2) สร้างรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษา และ 3) ประเมินและรับรองรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ผลการวิจัย พบว่า 1. สภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษา มี 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การจัดโครงสร้างการบริหาร 2) การบริหารกลยุทธ์ 3) การบริหารบุคลากร 4) พฤติกรรมวิธีการบริหาร 5) ระบบและวิธีการปฏิบัติงาน 6) ค่านิยมร่วม และ 7) ทักษะการปฏิบัติงานของบุคลากร 2. รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ประกอบด้วย 11 องค์ประกอบย่อย คือ 1) องค์ประกอบหลักด้านปัจจัยนำเข้า มี 2 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1.1) การจัดโครงสร้างการบริหารโครงสร้างการบริหารงาน และ 1.2) ทักษะการปฏิบัติงานของบุคลากร 2) องค์ประกอบหลักด้านกระบวนการ มี 5 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 2.1) การบริหารกลยุทธ์ 2.2) การบริหารบุคลากร 2.3) พฤติกรรมวิธีการบริหาร 2.4) ระบบและวิธีการปฏิบัติงาน และ 2.5) ค่านิยมร่วม และ 3) องค์ประกอบหลักด้านผลผลิตมี 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 3.1) วิชาการ 3.2) งบประมาณ 3.3) บริหารงานบุคคล และ 3.4) การบริหารทั่วไป 3. ผลการประเมินรูปแบบพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นรับรอง ร้อยละ 98.53

คำสำคัญ : รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษา, ความเป็นเลิศ, ผู้บริหารสถานศึกษา, ประเมินรูปแบบ

Abstract

The research aimed to 1) study school administrative status for the excellence of school administrators. 2) create an excellent school administration model and 3) evaluate and certify an excellent school administration model. Research results found that 1. The school administrative status for the excellence of school administrators. There were 7 components : 1) structural management 2) strategic management 3) personnel management 4) behavior of management method 5) system and operating method 6) common values and 7) personnel operation skills. 2. An excellent administration model consists of 11 sub-components : 1) input factor compose of 2 sub - components including 1.1) structural management and 1.2) personnel operation skills. 2) process factor compose of 5 sub-components : 2.1) strategic management 2.2) personnel management. 2.3) behavioral management method. 2.4 system and operating method and 2.5) common values and 3) output factor compose of 4 sub-components: 3.1) academic excellence. 3.2) budget management excellence. 3.3) personnel management excellence and 4) general management excellence. 3. The model evaluation showed that the total average mean was the highest level, the specialists and experts were approved 98.53 percent

Keywords: School Administration Model, Excellent, School Administrators, Model Evaluation,

บทนำ

แนวคิดการจัดการศึกษา (Conceptual Design) ตามแผนการศึกษาแห่งชาติยึดหลักสำคัญในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย หลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All) หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึง (Inclusive Education) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) และหลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม (All for Education) อีกทั้งยึดตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs 2030) ประเด็นภายในประเทศ (Local Issues) อาทิคุณภาพของคนทุกช่วงวัย การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรของประเทศ ความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้และวิกฤตด้านสิ่งแวดล้อม โดยนำยุทธศาสตร์ชาติ (National Strategy) มาเป็นกรอบความคิดสำคัญในการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ, 2560)

จากความพยายาม ที่จะพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้เกี่ยวข้องด้านการศึกษาของกรุงเทพมหานครได้พยายามหารูปแบบทาง ที่จะพัฒนาการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ให้มีความเป็นเลิศอย่างแท้จริง มุ่งพัฒนานักเรียนให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพครบทุกด้าน ทั้งองค์ความรู้ คุณธรรม และทักษะในการดำรงชีวิต กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ ที่ 3 มหานครสำหรับทุกคน ประเด็นยุทธศาสตร์ย่อย 3.3 การศึกษาสำหรับทุกคน (Education for All) ให้มีความสำคัญในการพัฒนามนุษย์ในสองแนวทางใหญ่ คือ 1) กระจายโอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียมและเสมอภาค (Equal Educational Opportunity) แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2563) หมายถึงการจัดการศึกษาให้กับเยาวชนอย่างทั่วถึง โดยไม่แบ่งแยกความแตกต่างทางสังคม การเมืองวัฒนธรรม และศาสนา ๒) การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ (High – quality Education) หมายถึงการจัดการศึกษาที่สามารถพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นคนที่มีคุณภาพ มีความรู้ สามารถอ่านออกเขียนได้ คิดเลขเป็น มีจิตสำนึกรักชุมชนและประเทศชาติบ้านเมือง หวังเห็นคุณค่าวัฒนธรรมของตนเอง มีคุณธรรม มีทักษะในการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพสุจริตเลี้ยงตัวได้ เป้าหมายภายในปี พ.ศ. 2537 (สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร, 2559)

ความเป็นเลิศของโรงเรียน เป็นการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ การจัดการศึกษาของระบบสากล ได้นำเกณฑ์การจัดการศึกษาตามรางวัลคุณภาพแห่งชาติประเทศสหรัฐอเมริกา (Malcolm Baldrige National Quality Award : MBNQA) เป็นแบบอย่างในการพัฒนาโรงเรียนในประเทศสหรัฐอเมริกา ต่อมาประเทศไทยได้นำมาปรับใช้ ในการศึกษาเช่นเดียวกัน เรียกว่าเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติประเทศไทย (Thailand Quality Award :TQA) โดยสำนักรางวัลคุณภาพแห่งชาติ และผลักดันให้องค์กรต่างๆ ทั้งภาคผลผลิตการบริหาร และทางด้านการศึกษาดำเนินการตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติประเทศไทย TQA กรุงเทพมหานครได้จัดการศึกษาโดยมุ่งมั่นในการพัฒนาด้านคุณภาพของโรงเรียน แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 2 (2560-2563) โดยสำนักยุทธศาสตร์การศึกษา (สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร, 2559) สำหรับแนวคิดของแมคคินซี (McKinsey 7-S Framework) แนวคิดนี้ได้รับการเผยแพร่เป็น ครั้งแรกในปี ค.ศ.1980 โดยประสิทธิภาพขององค์กรธุรกิจเกิดจากความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆ 7 ประการ ของธุรกิจว่ามีลักษณะและมีสภาพอย่างไร ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารการศึกษาสู่ความเป็นเลิศได้ประกอบไปด้วย 1) ด้านการจัดโครงสร้างการบริหาร (Structure) 2) ด้านการบริหารกลยุทธ์ (Strategy) 3) ด้านการบริหารบุคลากร (Staff) 4) ด้านพฤติกรรมการบริหาร (Style) 5) ด้านระบบและวิธีการปฏิบัติงาน (System) 6) ด้านค่านิยมร่วม (Shared values) และ 7) ด้านทักษะในการปฏิบัติงาน (Skill) (สมล ชุมทอง, 2558)

สภาพปัจจุบันปัญหาการจัดการศึกษามีความสำคัญ และจำเป็นที่จะต้องดำเนินการ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา จากรายงานสภาวะการศึกษาได้ศึกษารายงานผลการวิจัยแนวทางการพัฒนาการศึกษาไทยกับการเตรียมความพร้อมสู่ศตวรรษที่ 21 (สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร, 2559) ได้ระบุผลการศึกษาวเคราะห์ระบบการศึกษาไทยพบข้อจำกัด 5 ด้าน คือ 1) ความไม่ตรงประเด็น (Irrelevancy) การศึกษาไม่ได้สร้างคนที่มีคุณลักษณะที่สามารถตอบสนองกับชุดความท้าทายใหม่ได้ 2) การด้อยคุณภาพ (Low Quality) ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียนต่ำ 3) ข้อจำกัดด้านการเข้าถึงและการขาดความเท่าเทียม (Inaccessibility and Inequity) การเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพของคนส่วนใหญ่ และความแตกต่างของคุณภาพการศึกษาในแต่ละพื้นที่ 4) การขาดประสิทธิภาพ (Inefficiency) และ 5) การขาดการพัฒนาในลักษณะองค์รวม ส่วนสภาพการบริหารงานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ประสบปัญหาในเรื่องการบริหารจัดการศึกษาในหลายด้าน ทั้งด้านปัจจัยการดำเนินงาน และการบริหารจัดการการบริหารงานบุคคล รวมถึงการวิเคราะห์จุดอ่อนและปัญหาการจัดการศึกษา ของกรุงเทพมหานคร สรุปว่า 1) โครงสร้างการบริหารการศึกษามีหลายระดับทำให้ขาดความคล่องตัวในการทำงาน 2) การติดตามผลการดำเนินการโครงการต่างๆขาดประสิทธิภาพ และ ระบบฐานข้อมูลขั้นพื้นฐานเพื่อการบริหารจัดการขาดประสิทธิภาพ 3) ครูมีภาระงานหลายหน้าที่ ทั้งบทบาทการสอนและสนับสนุนงานของหน่วยงานอื่นๆในกรุงเทพมหานคร และขาดการประชาสัมพันธ์ภาพรวมการจัดการศึกษากรุงเทพมหานครอย่างมีประสิทธิภาพ 4) ขาดแผนพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาทำให้การพัฒนาครูไม่เป็นระบบ 5) คุณภาพของนักเรียนด้านวิชาการไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ และ ขาดความพร้อมใน

ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นความจำเป็นต้องทำการวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้ประโยชน์ในการวางแผนและกำหนดนโยบายเพื่อการบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครพัฒนาสู่ความเป็นเลิศต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อประเมินและรับรองรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด

กรุงเทพมหานคร

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารที่เหมาะสม เพื่อการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร
2. สามารถนำรูปแบบไปใช้เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนา และยกระดับคุณภาพในการบริหารจัดการสถานศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งจะมีผลต่อคุณภาพการศึกษาของนักเรียน
3. สามารถใช้รูปแบบเพื่อให้เกิดโรงเรียนต้นแบบ ที่นำรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหาร โดยประยุกต์ใช้ 7- S เพื่อการบริหารจัดการศึกษาของ โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนและวิธีการ 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศปัจจุบัน

การศึกษาสภาพปัจจุบัน เป็นการศึกษาวิเคราะห์สภาพข้อเท็จจริงในปัจจุบันเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครตามวัตถุประสงค์วิจัย ในข้อ 1 โดยผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1.1 ศึกษาวิเคราะห์เอกสารแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการบริหาร เพื่อให้ได้กรอบแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร

1.2 ศึกษาสภาพข้อเท็จจริงในปัจจุบันเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยการศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ จากเอกสาร ที่เกี่ยวข้องและสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ตามแนวคิดของแมคคินซี 7ด้าน (McKinsey 7-S Framework)

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นตอนการสร้างรูปแบบการสร้างรูปแบบในขั้นตอนนี้ เป็นการร่างและสร้างรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อกำหนดรูปแบบ โดยผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

2.1 นำผลที่ได้จากการศึกษาสภาพข้อเท็จจริงในปัจจุบันในขั้นตอนที่ 1 มาเป็นพื้นฐานของการสร้างเครื่องมือเพื่อสร้างรูปแบบ

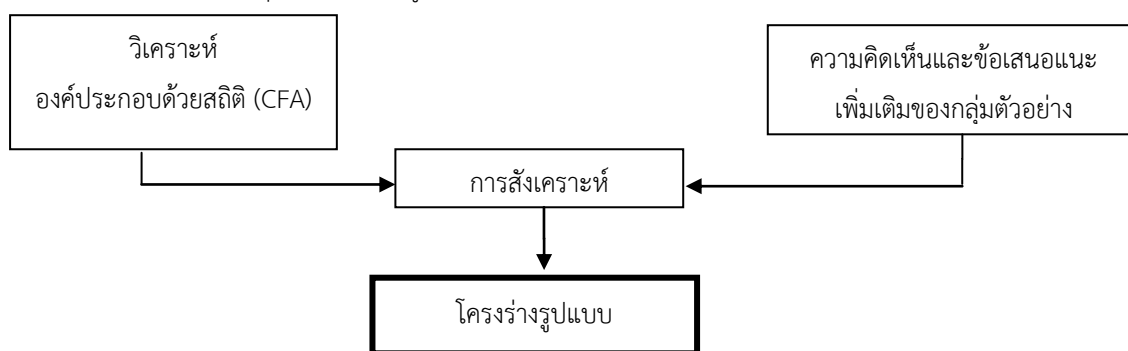
2.2 ดำเนินการเกี่ยวกับเครื่องมือในการวิจัยกล่าวคือ การสร้างแบบสอบถาม ระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร จากนั้นนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของได้จากการคำนวณโดยสูตร ของทาโร ยามาเน่ ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร 437 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลคือผู้บริหารหรือรองผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนละ รวม 222 คน หัวหน้างาน รวม 222 คน ครูหัวหน้ากลุ่มสาระ รวม 444 คน จำนวนทั้งสิ้น 888 คน

2.3 วิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) ของรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารฯ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งมีลักษณะเป็น นามบัญญัติด้วยสถิติขั้นพื้นฐาน ในรูปแจกแจงตารางความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ส่วนข้อมูลที่มีลักษณะเป็นมาตราอัตราส่วน (Ratio Scale) วัดได้จากแบบสอบถามระดับการปฏิบัติชนิดมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด นำมาวิเคราะห์ด้วยการคำนวณหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

รวมทั้งวิเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารฯ โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Principal Component Analysis)

2.4 สรุปผลการวิเคราะห์ องค์ประกอบ เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารฯ เพื่อนำไปสู่การสร้าง โครงร่างรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารสังกัด กรุงเทพมหานคร

2.5 กำหนดโครงร่างรูปแบบต้นแบบ ผู้วิจัยใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากผลการวิเคราะห์องค์ประกอบและความคิดเห็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของกลุ่มตัวอย่างเพื่อกำหนดโครงร่างรูปแบบการบริหารเบื้องต้น ของผู้บริหารฯสถานจากนั้น ผู้วิจัยทำการสังเคราะห์ข้อมูลจะรวบรวมประเด็นต่างๆที่วิเคราะห์ได้ โดยตัดประเด็นที่ซ้ำซ้อนออกและนำประเด็นที่สอดคล้องกันมารวมกันแล้ว สรุปเป็นโครงร่างรูปแบบต้นแบบดังแสดงในภาพที่ 1



ภาพที่ 1 วิธีการกำหนดโครงร่างรูปแบบ ที่มา : (สมถวิล ฤกษ์งาม, 2563)

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินและรับรองรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ

ขั้นตอนประเมินและยืนยันรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษา ฯ ตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 โดยการประเมินและรับรองโครงร่างรูปแบบที่พัฒนาขึ้นซึ่งมีขั้นตอนดำเนินงาน ดังนี้

3.1 ประเมินและรับรองโครงร่างรูปแบบต้นแบบ ผู้วิจัยนำโครงร่างรูปแบบไปให้ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิ ประเมินและรับรองในประเด็นความถูกต้อง (Accuracy) ความเหมาะสม (Propriety) ความเป็นไปได้ (Feasibility) และความเป็นประโยชน์ (Utility)

3.2 จากนั้นผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์สรุป และปรับปรุงให้เป็นรูปแบบต้นแบบที่มีคุณภาพ โดยในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยแจกแบบประเมินแก่ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 17 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 10 คน โดยมีคุณสมบัติเป็นผู้ที่มีความรู้ มีประสบการณ์ในสถานศึกษาฯ โดยได้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครไม่น้อยกว่า 10 ปี และ ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา จำนวน 7 คน โดยมีคุณสมบัติ ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ ระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ ไม่น้อยกว่า 2 ปี และรองศาสตราจารย์ เพื่อประเมินและรับรองในประเด็นความถูกต้อง (Accuracy) ความเหมาะสม (Propriety) ความเป็นไปได้ (Feasibility) และความเป็นประโยชน์ (Utility)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด กรุงเทพมหานคร พบว่า การบริหารจัดการสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ได้จากการสังเคราะห์ ประกอบด้วย 7 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจัดโครงสร้างการบริหาร 2) ด้านบริหารกลยุทธ์ 3) ด้านการ

บริหารบุคลากร 4) ด้านพฤติกรรมวิธีการบริหาร 5) ด้านระบบและวิธีการปฏิบัติงาน 6) ด้านค่านิยมร่วม และ 7) ด้านทักษะการปฏิบัติงานของบุคลากร ในภาพรวมมีสภาพอยู่ระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.51$) โดยองค์ประกอบการบริหารจัดการสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร สังกะระที่ได้องค์ประกอบหลัก 3 องค์ประกอบคือ 1) องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า 2) องค์ประกอบด้านกระบวนการ และ 3) องค์ประกอบด้านผลผลิต

2. ผลการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า องค์ประกอบการบริหารจัดการสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก และองค์ประกอบย่อย 11 องค์ประกอบย่อย มีรายละเอียด ดังนี้

2.1 องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า (Input) มี 2 องค์ประกอบย่อย ได้แก่

2.1.1 การจัดโครงสร้างการบริหาร อยู่ระดับมากที่สุด ดังนี้ ดำเนินงานในโครงสร้างการบริหารในรูปของคณะกรรมการ จัดสายการบังคับบัญชาที่ชัดเจน และมีโครงสร้างการบริหารงานให้ฝ่ายต่างๆ รับผิดชอบเหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน

2.1.2 ทักษะการปฏิบัติงานของบุคลากร อยู่ระดับมากที่สุด ดังนี้ มีการให้ความสำคัญกับคุณภาพของงานที่ครูและบุคลากรปฏิบัติ สร้างมนุษยสัมพันธ์ในการปฏิบัติงาน และส่งเสริมให้ใช้ข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการปฏิบัติงาน

2.2 องค์ประกอบด้านกระบวนการ (Process) มี 5 องค์ประกอบย่อย ได้แก่

2.2.1 การบริหารกลยุทธ์ อยู่ระดับมากที่สุด ดังนี้ วางแผนงานการบริการนักเรียนและผู้ปกครองโดยมีเป้าหมายความเป็นเลิศเป็นหลัก วางแผนแก้ไขปัญหาต่างๆของนักเรียนกับผู้ปกครองก่อนเสมอ และนำผลประเมินด้านต่างๆของนักเรียนมาปรับปรุงพัฒนาอยู่เสมอ

2.2.2 การบริหารบุคลากร อยู่ระดับมากที่สุด ดังนี้ สร้างความไว้วางใจในการปฏิบัติงานแก่ครูและบุคลากรทุกคนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ให้ความสำคัญกันเองในการปฏิบัติงานแก่ครูและบุคลากรทุกคน และสร้างบรรยากาศการทำงานที่ดีเพื่อให้ครูและบุคลากรมีความเป็นกันเอง

2.2.3 พฤติกรรมวิธีการบริหาร อยู่ระดับมากที่สุด ดังนี้ มีพฤติกรรมใช้หลักธรรมทางศาสนาผสมผสานในการบริหารงานอยู่เสมอ รองลงมา คือ ใช้หลักธรรมอิทธิบาท 4 มาใช้การบริหารงานเพื่อความสำเร็จ มีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับมากที่สุดและสร้างความไว้วางใจในการปฏิบัติงานแก่ครูและบุคลากรทุกคน

2.2.4 ระบบและวิธีการปฏิบัติงาน อยู่ระดับมากที่สุด ดังนี้ ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรริเริ่มลงมือปฏิบัติงานในสิ่งที่จะมีการเปลี่ยนแปลงภายในโรงเรียน ให้โอกาสครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดประสงค์และเป้าหมายของโรงเรียน และให้ผู้แทนครูและบุคลากรมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการบริหารของโรงเรียน

2.2.5 ค่านิยมร่วม อยู่ระดับมากที่สุด ดังนี้ สร้างความภูมิใจในปรัชญาของโรงเรียนแก่ครูและบุคลากร สนับสนุนให้ ครู และบุคลากร ปฏิบัติงานร่วมกันฉันท์พี่น้องและสร้างความผูกพันแก่ครูและบุคลากรกับโรงเรียน

2.3 องค์ประกอบด้านผลผลิต (Output) มี 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่

2.3.1 ความเป็นเลิศทางวิชาการ กลุ่มตัวอย่างและผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับมากที่สุด ดังนี้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย พัฒนาด้านวิชาการต่อเนื่อง ผลงานด้านวิชาการเป็นที่ยอมรับจากองค์กรที่เกี่ยวข้องและการจัดการเรียนการสอนตอบสนองความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น

2.3.2 ความเป็นเลิศด้านการบริหารงบประมาณ อยู่ระดับมากที่สุด ดังนี้ บริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลและการบริหารงบประมาณอย่างประสิทธิภาพ

2.3.3 ความเป็นเลิศด้านการบริหารงานบุคคล อยู่ ระดับมากที่สุด ดังนี้ ครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการพัฒนาวิชาชีพ ครูและบุคลากรมีความรักในองค์กรและใช้หลักตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารบุคคล

2.3.4 ความเป็นเลิศด้านการบริหารทั่วไป อยู่ ระดับมากที่สุด ดังนี้ พัฒนาอาคารสถานที่ต่อเนื่องชุมชน และทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านอาคารสถานที่ และงานทุกด้านสำเร็จ เป็นไปตามยุทธศาสตร์

3. ผลการประเมินและรับรองรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด กรุงเทพมหานคร ผู้ประเมินซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 17 ท่าน ได้ประเมินรูปแบบการบริหารจัดการ สถานศึกษา สู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ได้ผ่านเกณฑ์ค่าเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไป ซึ่งผลการ ประเมินรูปแบบโดยภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ย 4.82 จึงสรุปได้ว่าผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิรับรองรูปแบบ

สรุปผล

จากการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของบริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครมี ประเด็นที่นำมาอภิปรายผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. องค์ประกอบการบริหารจัดการสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยที่ได้ทั้ง 3 องค์ประกอบหลัก 11 องค์ประกอบย่อย ซึ่งอาจมีความแตกต่างกันในเรื่องของลำดับ ความสำคัญขององค์ประกอบตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง โดยอาจมาจากความแตกต่างของบริบทในเรื่อง ทรัพยากร ความต้องการในการพัฒนา และการให้ความสำคัญของรูปแบบในกระบวนการบริหาร แต่โดยภาพรวมก็ยังมีความคิดเห็นที่ ตรงกันใน 3 องค์ประกอบข้างต้น สอดคล้องกับ (ภัทรานิชรุฑู รุ่งโรจน์ธนะชัย และธรร สุนทรายุทธ, 2556) ได้วิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องส่งเสริมผู้สอนให้มีการวัดผลประเมินผลที่ดี ส่งเสริมการ เผยแพร่ผลงาน ผู้บริหารต้องปรับปรุงการบริหารจัดการงบประมาณที่โปร่งใส ส่งเสริมการเผยแพร่ผลงานนักเรียน และ ส่งเสริมให้การอบรมสัมมนาแก่ครู จึงอาจสรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ ได้แก่ 1. การบริหาร วิชาการ 2. การบริหารงบประมาณ 3. การบริหารงานบุคคล และ 4. การบริหารทั่วไป สอดคล้องกับ มาร์ควอตส์ และเรย์นอลด์ (Marquardt & Reynolds, 1994) ได้ศึกษาการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (The Global Learning Organization) พบว่า มีปัจจัยที่ทำให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ 11 ปัจจัยได้แก่ 1) โครงสร้างที่เหมาะสม (Appropriate Structure) 2) วัฒนธรรม การเรียนรู้ องค์กร (Corporate Learning Culture) 3) การเสริมพลังอำนาจ (Empowerment) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environmental Scanning) 5) การสร้าง และถ่ายโอนความรู้ (Knowledge Creation and Transfer) 6) เทคโนโลยีการเรียนรู้ (Learning Technology) 7) คุณภาพ 8) ยุทธศาสตร์ (Strategy) 9) บรรยากาศสนับสนุน (Supportive Atmosphere) 10) การทำงาน เป็นทีมและการทำงานแบบเครือข่าย (Teamwork and Networking) 11) วิสัยทัศน์ (Vision)

2. ผลการรับรองรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ได้องค์ประกอบหลัก 4 องค์ประกอบ และองค์ประกอบย่อย 11 องค์ประกอบ มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

2.1 องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า มีองค์ประกอบย่อย คือ

2.1.1 การจัดโครงสร้างการบริหาร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.702 มีค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ (R2) เท่ากับ 0.493 ผู้บริหารและครูในสถานศึกษายืนยันความเหมาะสมเรียงลำดับความสำคัญตามค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ดังนี้ มอบงานให้กับครูและบุคลากรตามความรู้ความสามารถ มีค่าน้ำหนัก 0.832 มีแนวทางการทำงานร่วมกันที่ชัดเจน มีค่าน้ำหนัก 0.825 และดำเนินงานในโครงสร้างการบริหารในรูปของคณะกรรมการ มีค่าน้ำหนัก 0.524 ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่าการจัด โครงสร้างองค์การให้เหมาะสมต่อการบริหารจัดการมีความสำคัญต่อการสร้างองค์การให้มีประสิทธิภาพ ในการพัฒนาคุณภาพทาง

การศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ (นุรไอนี เจ๊ะกา, 2557) ศึกษาเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมาตรฐานสากล จังหวัดนราธิวาส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ควรให้บุคลากรทุกฝ่ายเข้าใจตรงกัน ควรเอาใจใส่และให้ความเป็นกันเองต่อผู้ปฏิบัติงานควรให้อำนาจและอิสระในการทำงานแก่ผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหารควรให้ความยุติธรรม ควรให้การสนับสนุนแก่ผู้ปฏิบัติงาน

2.1.2 ทักษะการปฏิบัติงานของบุคลากร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.520 มีค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ (R2) เท่ากับ 0.702 ผู้บริหารและครูในสถานศึกษายืนยันความเหมาะสมเรียงลำดับความสำคัญตามค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ดังนี้ ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรได้ริเริ่มสร้างสรรค์ผลงานใหม่ๆ มีค่าน้ำหนัก 0.910 ดูแลเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานกับครูและบุคลากรทุกคน มีค่าน้ำหนัก 0.822 และส่งเสริมให้ใช้ข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการปฏิบัติงานมีค่าน้ำหนัก 0.482 สอดคล้องกับงานวิจัยของ (ภาสกร หมื่นสา, 2561) พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การมีวิสัยทัศน์ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ และการบริการที่ดี ตามลำดับ

2.2 องค์ประกอบด้านกระบวนการ มุ่งองค์ประกอบย่อย คือ

2.2.1 การบริหารกลยุทธ์ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.561 มีค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ (R2) เท่ากับ 0.315 ผู้บริหารและครูในสถานศึกษายืนยันความเหมาะสมเรียงลำดับความสำคัญตามค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ดังนี้ สร้างความพึงพอใจให้ผู้ปกครองและนักเรียน มีค่าน้ำหนัก 0.708 ส่งเสริมครูใช้วิธีการสอนใหม่ๆ มาพัฒนาการเรียนการสอน มีค่าน้ำหนัก 0.648 และวางแผนแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียนกับผู้ปกครองก่อนเสมอ มีค่าน้ำหนัก 0.574 ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า เป้าหมายหลักของสถานศึกษานั้นให้ความสำคัญกับผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในชุมชนและสังคมนั้น โดยเน้นด้านคุณภาพทางวิชาการ และการสร้างเครือข่ายผู้ปกครอง ศิษย์เก่า ทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งการจัดกิจกรรมเพื่อระดมทรัพยากรและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีความสำคัญอย่างยิ่งในการนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้สถานศึกษาดำเนินกิจกรรมทางการศึกษาสู่ความสำเร็จสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ชุมชนและสังคมนั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฟูลสตัน สคูล (Fulston Schools) (2018) ได้นำเสนอรูปแบบสำหรับความเป็นเลิศ ของสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย องค์ประกอบหลัก และองค์ประกอบย่อย ในการบริหารขององค์ประกอบคือ 1) ภาวะผู้นำ 2) มุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 3) การวางแผนกลยุทธ์ 4) การวางแผนกระบวนการสนับสนุนการศึกษา 5) ทรัพยากรบุคคลและ 6) ผลการปฏิบัติงาน

2.2.2 การบริหารบุคลากร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.968 มีค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ (R2) เท่ากับ 0.937 ผู้บริหารและครูในสถานศึกษายืนยันความเหมาะสมเรียงลำดับความสำคัญตามค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ดังนี้ สร้างความไว้วางใจในการปฏิบัติงานแก่ครูและบุคลากรทุกคน มีค่าน้ำหนัก 0.688 ให้ความเป็นกันเองในการปฏิบัติงานแก่ครูและบุคลากรทุกคน มีค่าน้ำหนัก 0.680 และสร้างบรรยากาศการทำงานที่ดีเพื่อให้ครูและบุคลากรมีความเป็นกันเอง มีค่าน้ำหนัก 0.627 ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า ถ้าผู้ปฏิบัติงานทำงานแบบมีส่วนร่วม สามัคคีปรองดอง เห็นความสำคัญและเรียนรู้พฤติกรรมในการทำงานของเพื่อนร่วมงานจะทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันและสามารถนำองค์การมุ่งสู่เป้าหมายแห่งความสำเร็จ สอดคล้องกับงานวิจัยของ (สุดาพร ทองสวัสดิ์ และสุจิตรา จรจิตร, 2556) ได้วิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา พบว่ามี 3 ปัจจัยได้แก่ 1) ด้านผู้บริหารลักษณะผู้บริหารที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล 2) ด้านกระบวนการบริหารกระบวนการที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการบริหารประกอบด้วย 6 รูปแบบ 3) ด้านครู ที่มีประสิทธิภาพ และเอื้อต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาที่ดีจะต้องมีชีวิต สังคมที่ดี และมีความเป็นมืออาชีพในด้านการสอน

2.2.3 พฤติกรรมวิธีการบริหาร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.701 มีค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ (R2) เท่ากับ 0.491 ผู้บริหารและครูในสถานศึกษายืนยันความเหมาะสมเรียงลำดับความสำคัญตามค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ดังนี้ ใช้หลักกรรม อิทธิบาท 4 มาใช้การบริหารงานเพื่อความสำเร็จ มีค่าน้ำหนัก 0.691 มีพฤติกรรมใช้หลักกรรมทาง ศาสนามาผสมผสานในการบริหารงานอยู่เสมอ มีค่าน้ำหนัก 0.661 และกระตุ้นให้ครูและบุคลากรทุกคนมีความ กระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน มีค่าน้ำหนัก 0.658 สอดคล้องกับงานวิจัยของ (ปัฐวี อ่อนรู้ที่, 2556) พบว่า พฤติ กรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาทั้งของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนจังหวัดประกอบด้วยพฤติกรรม 1) การ ควบคุม 2) การปฏิบัติงาน 3) การฝึกอบรม 4) ภาวะผู้นำ 5) การติดต่อสื่อสาร 6) การตัดสินใจ และ 7) การปฏิสัมพันธ์

2.2.4 ระบบและวิธีการปฏิบัติงาน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.701 มีค่าสัมประสิทธิ์ของการ พยากรณ์ (R2) เท่ากับ 0.491 ผู้บริหารและครูในสถานศึกษายืนยันความเหมาะสมเรียงลำดับความสำคัญตามค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ ดังนี้ ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรริเริ่มลงมือปฏิบัติงานในสิ่งที่ควรจะมีการเปลี่ยนแปลงภายในโรงเรียน มีค่า น้ำหนัก 0.641 ให้โอกาสครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดประสงค์และเป้าหมายของโรงเรียน มีค่าน้ำหนัก 0.631 และให้ผู้แทนครูและบุคลากรมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการบริหารของโรงเรียน มีค่าน้ำหนัก 0.557 สอดคล้องกับ งานวิจัยของ (นุโรไน เจ๊ะกา, 2557) พบว่า 1) ผู้บริหารควรให้บุคลากรทุกฝ่ายเข้าใจตรงกัน 2) ควรเอาใจใส่และให้ความ เป็นกันเองต่อผู้ปฏิบัติงาน 3) ควรให้อำนาจและอิสระในการทำงานแก่ผู้ปฏิบัติงานและ 4) ผู้บริหารควรให้ความยุติธรรม ส่วนประสิทธิผลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมาตรฐานสากล พบว่า ผู้บริหารควรวางแผนก่อนการทำงานและปรับ แนวคิด วิธีการใหม่ๆ เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมาย ให้การสนับสนุนแก่ผู้ปฏิบัติงาน มีการวางแผนร่วมกันและผู้ควรให้การ สนับสนุนให้บุคลากรเข้าใจ และทำวิจัย ให้ความยุติธรรมสนับสนุนโครงการและงบประมาณทุกโครงการ

2.2.5 ค่านิยมร่วม มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.551 มีค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ (R2) เท่ากับ 0.304 ผู้บริหารและครูในสถานศึกษายืนยันความเหมาะสมเรียงลำดับความสำคัญตามค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ดังนี้ สร้างความผูกพันแก่ครูและบุคลากรกับโรงเรียน มีค่าน้ำหนัก 0.701 สนับสนุนให้ ครู และบุคลากร ปฏิบัติงานร่วมกันฉันท พี่น้อง มีค่าน้ำหนัก 0.697 และสร้างความภูมิใจในปรัชญาของโรงเรียนแก่ครูและบุคลากร มีค่าน้ำหนัก 0.652 ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ (จรัส สมสัตย์, 2557) ที่พบว่าสภาพแวดล้อมในการทำงาน ความผูกพัน และการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ในองค์กรมีอิทธิพลต่อค่านิยมร่วม

2.3. องค์ประกอบด้านผลผลิต มีองค์ประกอบย่อย คือ

2.3.1 ความเป็นเลิศทางด้านวิชาการ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.541 มีค่าสัมประสิทธิ์ของการ พยากรณ์ (R2) เท่ากับ 0.293 ผู้บริหารและครูในสถานศึกษายืนยันความเหมาะสมเรียงลำดับความสำคัญตามค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ ดังนี้ การจัดการเรียนการสอน ตอบสนองความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น มีค่าน้ำหนัก 0.861 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย มีค่าน้ำหนัก 0.797 และพัฒนาด้านวิชาการต่อเนื่อง มีค่าน้ำหนัก 0.755 ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการบริหารงาน 4 ฝ่ายของสถานศึกษาทั่วไป ที่อธิบายถึงความมีอิทธิพลต่อการบริหาร สถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของบริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครถึงร้อยละ 29.30 มาจากพฤติกรรมที่บ่งบอกถึง ระดับการปฏิบัติในประเด็นที่การบริหารวิชาการเป็นหัวใจของโรงเรียนหรือสถานศึกษาในด้านการบริหารงานทั้ง 4 ด้าน โดยส่วนงานด้านอื่นๆ เป็นองค์ประกอบที่จะทำให้สถาบันการศึกษาดำเนินไปด้วยความราบรื่นเท่านั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ทุกคนควรจะได้รับผิดชอบเป็นผู้นำของครูผู้สอนในด้านวิชาการเป็นอันดับแรก เพราะหน้าที่ของโรงเรียนหรือสถานศึกษา ทุก แห่ง คือ การให้ความรู้แก่นักเรียนในด้านวิชาการ โดยการทำงานร่วมกับครูผู้สอนกระตุ้นเตือนครูผู้สอนให้คำแนะนำ ครูผู้สอน สอดคล้องกับงานวิจัยของ (กิตติศักดิ์ ศรีพารา, 2559) พบว่า ประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา

รายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา รองลงมาคือ ด้านการประเมินผล และ ด้านการพัฒนาบุคลากร ส่วนด้าน ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือด้านห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ และงานวิจัยของ (สุรเชษฐ เดชประสิทธิ์, 2560) พบว่า ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 มีเพียง 3 ปัจจัย คือ 1) ปัจจัยด้านความเชื่อมั่นในตนเอง 2) ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ และ 3) ปัจจัยด้านเจตคติ ร่วมกันทำนายตัวแปรทำให้มีอำนาจพยากรณ์เป็นร้อยละ 28.00 ($R^2 = 0.280$) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

2.3.2 ความเป็นเลิศด้านการบริหารงบประมาณ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.853 มีค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ 0.728 ผู้บริหารและครูในสถานศึกษายืนยันความเหมาะสมเรียงลำดับความสำคัญตามค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ดังนี้ บริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาล มีค่าน้ำหนัก 0.733 และการบริหารงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าน้ำหนัก 0.708 สะท้อนให้เห็นว่า ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งเช่นเดียวกับที่กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการกระจายอำนาจบริหารการศึกษาให้กับสถานศึกษาในการบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป ไปยังคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา จากผลการวิจัยมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์มากเท่ากับ 0.728 ทำให้สามารถอธิบายได้ว่าองค์ประกอบนี้มีความสำคัญ ที่อธิบายถึงความมีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครถึงร้อยละ 72.80 สอดคล้องกับงานวิจัยของ(เกตุจันทร์ทา ศรีวะธรมย์, 2560) พบว่าสภาพการปฏิบัติงานบริหารงบประมาณของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดกรุงเทพมหานครในด้านการเตรียมงบประมาณ ด้านการอนุมัติงบประมาณ อยู่ระดับมาก ส่วนด้านการควบคุมงบประมาณอยู่ระดับปานกลาง

2.3.3 ความเป็นเลิศด้านการบริหารงานบุคคล มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.911 มีค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ 0.830 ผู้บริหารและครูในสถานศึกษายืนยันความเหมาะสมเรียงลำดับความสำคัญตามค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ดังนี้ ใช้หลักตามหลักธรรมาภิบาลในการบริหารบุคคล มีค่าน้ำหนัก 0.766 ครูและบุคลากรมีความรักในองค์กร มีค่าน้ำหนัก 0.675 และครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาวิชาชีพ มีค่าน้ำหนัก 0.538 สอดคล้องกับงานวิจัยของ (เดือนใจ คล้ายแก้ว ,2560) พบว่า สภาพและแนวทางการบริหารงานบุคคลของโรงเรียนในภาพรวมอยู่ระดับมากเรียงลำดับ ดังนี้ 1) การสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน 2) การประเมินผลการปฏิบัติงาน ส่วนแนวทางการพัฒนาการบริหารงานบุคคลประกอบด้วย 1) ด้านการสร้างขวัญกำลังใจ 2) การวางแผนงานบุคคล 3) การพัฒนาบุคลากร 4) การจัดบุคคลให้เหมาะสมกับงาน 5) การประเมินผลการปฏิบัติงาน ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า องค์ประกอบนี้มีความสำคัญ ที่อธิบายถึงความมีอิทธิพล คิดเป็นร้อยละ 83.00 ต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร

2.3.4 ความเป็นเลิศด้านการบริหารทั่วไป มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.817 มีค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ 0.667 ผู้บริหารและครูในสถานศึกษายืนยันความเหมาะสมเรียงลำดับความสำคัญตามค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ดังนี้ ชุมชน และทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านอาคารสถานที่ มีค่าน้ำหนัก 0.734 พัฒนาอาคารสถานที่ต่อเนื่อง มีค่าน้ำหนัก 0.724 และงานทุกด้านสำเร็จ เป็นไปตามยุทธศาสตร์ มีค่าน้ำหนัก 0.575 ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2567 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ, 2560) เป้าหมายของการจัดการศึกษามี 5 องค์ประกอบดังนี้ 1) ประชาชนทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานอย่างทั่วถึง 2) ผู้เรียนทุกกลุ่มทุกคนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุขีดความสามารถเต็มตามศักยภาพ และ 5) ระบบการศึกษาที่สนองตอบและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เป็นพลวัตและบริบทที่เปลี่ยนแปลง และจากผลการวิจัย ด้านการบริหารทั่วไป มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.817 มีค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ

0.667 อธิบายได้ถึงควมมีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด กรุงเทพมหานครถึงร้อยละ 66.70

ข้อเสนอแนะ

1 ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1. กรุงเทพมหานคร ควรนำรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ผ่านการพัฒนามีความเที่ยงตรงตามสภาพมากำหนดนโยบายให้สถานศึกษาในสังกัดใช้เป็น แนวทางในการวางแผนการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อให้บุคลากรทุกภาคส่วนในสถานศึกษาตั้งแต่ผู้บริหารและ บุคลากรทางการศึกษาให้ความร่วมมือและเห็นความสำคัญในการจัดการสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล สร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้รับบริการรวมทั้งมีจิตสาธารณะ มีความโปร่งใส เป็นธรรมโดยยึดหลักธรรมาภิบาล และบริหาร จัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน และมุ่งสู่เป้าหมายแห่งความสำเร็จ

1.2. รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ สร้างขึ้นเกิดจากสภาพความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและยืนยันรูปแบบโดยกลุ่มผู้บริหาร ดังนั้น การนำรูปแบบดังกล่าว ไปใช้ จึงต้องมีการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด กรุงเทพมหานคร ให้เหมาะสมต่อบริบท เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

1.3. ก่อนนำไปใช้ ควรศึกษารายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบ จะได้นำไปปรับปรุงและพัฒนาเพื่อ ปฏิบัติในสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

1.4 ควรให้การจัดการเรียนการสอน ตอบสนองความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น และพัฒนาด้านวิชาการ อย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารสถานศึกษาทุกคนควรจะได้รับผิดชอบเป็นผู้นำของครูผู้สอนในด้านวิชาการเป็นอันดับแรก เพราะ หน้าที่ของโรงเรียนหรือสถานศึกษา ทุกแห่ง คือ การให้ความรู้แก่นักเรียนในด้านวิชาการ โดยการทำงานร่วมกับครูผู้สอน กระตุ้นเตือนครูผู้สอนให้คำแนะนำครูผู้สอน

2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การศึกษาวิจัยด้านองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหาร สถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ควรมีการศึกษาจากตัวแปรสังเกตได้ในจำนวนเหมาะสมและสมดุลกันในทุกๆ องค์ประกอบ

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด กรุงเทพมหานคร ที่สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาของไทย

เอกสารอ้างอิง

- กิตติศักดิ์ ศรีพารา. (2559). *ภาวะความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2*. ครุศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- เกตุจันทร์ ทวีระธรมย์. (2560). *กลยุทธ์การบริหารงบประมาณที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัด กรุงเทพมหานคร*. ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธนบุรีกรุงเทพ.
- จำรัส สมลัตย์. (2557). *ปัจจัยส่งผลกระทบต่อการสร้างค่านิยมร่วมของพนักงานธนาคารแห่งประเทศไทย*. รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เด็อนใจ คล้ายแก้ว. (2560). *แนวทางการบริหารงานบุคคลของโรงเรียนในจังหวัดพิจิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41*. ครุศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

- นุรุไอนี เจ๊ะกา. (2557). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมาตรฐานสากล จังหวัดนราธิวาส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15*. คุรุศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ปัฐวี อ่อนรู้ที. (2556). *ความสัมพันธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดอุดรธานี*. คุรุศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- ภัทรานิษฐ์ รุ่งโรจน์ธนะชัย และธรร สุนทรายุทธ. (2556). *ประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2*. การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ภาสกร หมื่นสา. (2561). *ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30*. คุรุศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- สมถวิล ถุกษ์งาม. (2563). *กรอบแนวคิด รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร*. หลักสูตรดุขุฎิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร. (2559). *รายงานสรุปผลการตรวจสอบทบทวนคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์การศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ. กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพฯ:พริกหวานกราฟฟิค.
- สุดาพร ทองสวัสดิ์,และ สุจิตรา จรจิต. (2556). *การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา การประชุมมหาดใหญ่วิชาการ ครั้งที่ 4*. สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยมหาดใหญ่. สงขลา: มหาวิทยาลัยมหาดใหญ่.
- สมุล ชุมทอง. (2558). *การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กเพื่อ เป็นสถานศึกษาในการขอรับรางวัลพระราชทาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระดับกลุ่มจังหวัดที่ 3*. วารสารวิจัยทางการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 9(2): 207-220.
- สุรเชษฐ เดชประสิทธิ์. (2560). *ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1*. การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Fulston Schools. (2018). *Excellence Model*. Retrieved January 10, 2019, from <http://www.fulschool.org/debt/prodev/leadership/model.html>.

Translated Thai References

- Aonrootee, P. (2013). *The relationship between administrative behaviors of administrators and effectiveness according the standard of child development centers under the sub-district administration organization in Udon Thani province*. (Master of Education Thesis, Udon Thani Rajabhat University). (in Thai)
- Bangkok Education Bureau. (2017). *Review report of the school's education quality in Bangkok*. Bangkok: Educational Press. (in Thai)

- Chaka, N. (2014). *The participative administration and the effectiveness of administrators in the world class standard school in Narathiwat province under the mathayom education service area office 15* (Master of Education thesis, Yala Rajabhat University). (in Thai)
- Chumthong, S. (2015). *The development of an administration model for basic educational small-size schools to obtain the royal award for the primary educational service area office in the group 3 provinces*. Educational research journal. faculty of education Sinakharinwirot University : 9(2): 207-220. (in Thai)
- Dejprasit, S. (2017). *The administrative factors affecting academic administration competencies of school administrators under Rayong primary educational service area 1* (Master of Education thesis, Burapa University). (in Thai)
- Klaykaew, T. (2015). *Personnel administration of schools in Pi8chit province under the office of secondary educational service area 41*. (Master of Education thesis, Nakhon Swan Rajabhat University). (in Thai)
- Muensa, P. (2018). *The relationship between administrator' competencies and professional education standards of teachers under the secondary educational service area office 30*. (Master of Education thesis, Chaiyaphum Rajabhat University). (in Thai)
- Roekngam, S. (2020). *Conceptual framework An Excellent Administration Model for the School Administrators under the Bangkok Metropolitan Administration*. Dr. phil, Program in Education Administration, Graduate School, Mahamakut Buddhist University. (in Thai)
- Rungrottanachai, P.;& Soontrayut, T. (2013). *Effectiveness of school administration in accordance with the philosophy of sufficiency economy in schools under the office of Chonburi primary educational service area 2*. (Master of Education thesis, Burapa University). (in Thai)
- Secretariat of the National Education Council. Ministry of Education. (2017). *National education plan 2017-2036*. Bangkok: Prik wan. (in Thai)
- Siwarom, K. (2017). *A strategy of budgeting management in accordance with basic school context, Bangkok metropolitan*. (Doctor of philosophy Dissertation,. North Bangkok University). (in Thai)
- Somsat, J. (2014). *Factor affecting the creation of joint values of bank of Thailand*. (Master of political science. Independent study, Thammasat University). (in Thai)
- Sripara,K. (2016).*The effect of professional administrations toward the efficiency of academic administrations of administrators under Tak educational service area office 2*. (Master of education Thesis, Kamphaeng phet Rajabhat University). (in Thai)
- Thongsawat, S.;& Jorajit, S. (2013). *The synthesis of research on factors influencing the effectiveness of school administration The 4th conference of Songkhla university research and development institute. Administrative education, Prince of Songkla university*. Songkla: Songkla university (in Thai)